

Trường THCS Hành Tín Tây
Tổ Khoa học xã hội

HỌ VÀ TÊN GIÁO VIÊN
Lê Thị Thanh Thuyền

KẾ HOẠCH BÀI DẠY
CHƯƠNG 1: TÂY ÂU TỪ THẾ KỈ V ĐẾN NỬA ĐẦU THẾ KỈ XVI
BÀI 1:
QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH
VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHẾ ĐỘ PHONG KIẾN Ở TÂY ÂU
(Thời lượng: 03 tiết)

Ngày soạn: 11/9/2024.

Tiết PPCT: 1;2;3.

Tuần 2,3.

I. Mục tiêu

1. Kiến thức

- Biết được những sự kiện liên quan đến quá trình hình thành xã hội phong kiến ở Tây Âu
- Biết được những việc làm của người Giecman sau khi tràn vào La Mã. Những việc làm đó đã đặt nền tảng cho sự hình thành xã hội phong kiến Tây Âu
- Hiểu khái niệm “lãnh địa phong kiến”, đặc trưng của kinh tế lãnh địa phong kiến và quan hệ xã hội của chế độ phong kiến Tây Âu.
- Phân tích được vai trò của thành thị trung đại.
- Mô tả được sự ra đời của Thiên Chúa giáo trong thời kì trung đại.

2. Năng lực

- Năng lực chung: Năng lực giao tiếp và hợp tác; tự học; giải quyết vấn đề.
- Năng lực chuyên biệt
- + Tái hiện kiến thức lịch sử, xác định mối quan hệ giữa các sự kiện, hiện tượng lịch sử.
- + Rèn luyện kỹ năng so sánh lịch sử.
- + Biết xác định các quốc gia phong kiến châu trên bản đồ.
- + Biết đọc lược đồ các vương quốc của người Giec man, đối chiếu với bản đồ Châu Âu hiện đại để xác định được khu vực Tây Âu trung đại thuộc quốc gia nào ngày nay.

3. Phẩm chất

- Trân trọng những giá trị văn hóa thời trung đại, những cơ sở quan trọng cho sự hình thành một cộng đồng chung Châu Âu hiện tại (Những giá trị của văn hóa Thiên chúa giáo, thành thị, hội chợ...)

II. Thiết bị dạy học và tài liệu

- Giáo viên:

- + Bản đồ TG
- + Lược đồ châu Âu thời phong kiến
- + Một số tư liệu có liên quan.
- + Máy tính, tivi, bài giảng Powerpoint.

- Học sinh

- Đọc trước sách giáo khoa và hoàn thành các nhiệm vụ được giao.

III. Tiến trình dạy học

A. Hoạt động khởi động

a. Mục tiêu: Giúp khơi gợi tính tò mò của HS. Sau đó đưa học sinh vào tìm hiểu nội dung bài học, tạo tâm thế cho học sinh đi vào tìm hiểu bài mới.

b. Nội dung: Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên

c. Sản phẩm: Hiệp sĩ

d. Tổ chức thực hiện

- Giáo viên cho HS xem hình ảnh các Hiệp sĩ ở phương Tây và hỏi: Nhìn vào bức tranh em liên tưởng đến tầng lớp nào?

- Dựa vào câu trả lời của HS. GV giới thiệu bài mới: Khi đế quốc Ro-ma suy yếu các dân tộc phía bắc ngày càng lớn mạnh trong đó người Giéc-man đã đánh xuống và làm chủ hình thành nên các vương quốc và sau này là Anh, Pháp... Họ thiết lập chế độ phong kiến và khi sản xuất phát triển ở đây hình thành nên các thành thị trung đại.

B. Hoạt động hình thành kiến thức

1. Quá trình hình thành chế độ phong kiến ở châu Âu

a. Mục tiêu: Giúp học sinh nắm được các nội dung cơ bản của bài học cần đạt được đó là quá trình hình thành chế độ phong kiến ở Tây Âu.

b. Nội dung: Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên

c. Sản phẩm: Người Giéc-man tràn vào Rô ma thủ tiêu chế độ cũ, thành lập các vương quốc mới. Làm biến đổi xã hội xã hội phong kiến Tây Âu.

d. Tổ chức thực hiện

Hoạt động của thầy và trò	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập HS đọc phần 1 và trả lời các câu hỏi theo cấu trúc: - 4W + H (When, Who, What, Where + How) ? When: Đế quốc La Mã suy yếu vào thời gian nào? ? Who: Ai đã tràn xuống chiếm đất của La Mã? ? What: Khi tiến vào lãnh thổ của La Mã người Giéc man đã làm gì? ? Where: Quá trình phong kiến hóa diễn ra mạnh mẽ ở đâu? ? How: Sự hình thành các giai cấp trong xã hội phong kiến như thế nào?</p> <p>Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập. ? When: Đế quốc La Mã suy yếu vào thời gian nào? - Từ thế kỷ III, đế quốc La Mã lâm vào tình trạng khủng hoảng. ? Who: Ai đã tràn xuống chiếm đất của La Mã? - Từ thế kỷ V, các bộ tộc người Giéc man từ phương Bắc tràn xuống xâm chiếm lãnh thổ dẫn đến sự diệt</p>	<p>1. Quá trình hình thành xã hội phong kiến ở châu Âu. - Nửa cuối thế kỷ V, các tộc người Giéc-man xâm chiếm tiêu diệt đế quốc Rô-ma. - Thành lập nhiều vương quốc mới. - Xã hội: chia làm 2 giai cấp: + Lãnh chúa phong kiến. + Nông nô. => <i>Xã hội phong kiến ở châu Âu hình thành</i></p>

<p>vong của đế quốc La Mã ? What: Khi tiến vào lãnh thổ của La Mã người Giéc man đã làm gì? - Người Giéc-man tiêu diệt các quốc gia cổ đại Hi Lạp và Rô-ma. Thành lập nhiều vương quốc mới: Ăng-glôXác-xông, Phơ-răng, Tây Gôt, Đông Gôt... ? Where: Quá trình phong kiến hóa diễn ra mạnh mẽ ở đâu? -Vương quốc Phờ-răng ? How: Sự hình thành các giai cấp trong xã hội phong kiến như thế nào? - Xuất hiện các giai cấp mới lãnh chúa và nông nô. Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động - HS lần lượt trả lời các câu hỏi Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh. GV bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.</p>	
--	--

2. Lãnh địa phong kiến và quan hệ xã hội của chế độ phong kiến ở Tây Âu

a. Mục tiêu: Trình bày được đặc điểm của lãnh địa phong kiến và quan hệ xã hội của chế độ phong kiến Tây Âu.

b. Nội dung: Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên.

c. Sản phẩm: Khái niệm lãnh địa và đặc điểm của nền kinh tế lãnh địa: Khép kín, tự cấp tự túc

d. Tổ chức thực hiện

Hoạt động của thầy và trò	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập - HS đọc SGK và trả lời câu hỏi: ? Trình bày khái niệm lãnh địa phong kiến? ? Sắp xếp vị trí các sự kiện để hoàn thành bức tranh mô tả về lãnh địa? ? Quan sát bức hình và cho biết: Nhà ở của lãnh chúa và nông nô nói lên điều gì? ? Trình bày đặc điểm của lãnh địa phong kiến? Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập. ? Trình bày khái niệm lãnh địa phong kiến? -Những vùng đất đai rộng lớn mà các quý tộc chiếm</p>	<p>2. Lãnh địa phong kiến và quan hệ xã hội của chế độ phong kiến ở Tây Âu. - Khái niệm: + Những vùng đất đai rộng lớn mà các quý tộc chiếm đoạt được đã nhanh chóng bị họ biến thành khu đất riêng của mình gọi là lãnh địa phong kiến. - Đặc điểm: Kinh tế lãnh địa mang tính tự cung tự cấp. Trong đó nông nghiệp đóng vai trò chủ đạo. - Quan hệ xã hội: + Lãnh chúa sống bằng việc bóc lột sức lao động của nông nô.</p>

<p>đoạt được đã nhanh chóng bị họ biến thành khu đất riêng của mình gọi là lãnh địa phong kiến. ? Sắp xếp vị trí các sự kiện để hoàn thành bức tranh mô tả về lãnh địa?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lâu đài 2. Cối xay gió 3. Rừng 4. Đồng cỏ 5. Nhà thờ 6. Nhà ở của nông nô 7. Nhà ở của nông nô làm nghề thủ công 8. Đất canh tác nông nghiệp. <p>? Quan sát bức hình và cho biết: Nhà ở của lãnh chúa và nông nô nói lên điều gì? - Sự đói khổ của nông nô ? Trình bày đặc điểm của lãnh địa phong kiến? - Kinh tế lãnh địa mang tính tự cung tự cấp. Trong đó nông nghiệp đóng vai trò chủ đạo</p> <p>Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động - Các nhóm trình bày kết quả</p> <p>Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập GV phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh. GV cho HS xem 1 đoạn video về lãnh địa phong kiến để bổ trợ kiến thức cho HS GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.</p>	<p>+ Nông nô là lực lượng sản xuất chính. Nhận ruộng đất của lãnh chúa để sản xuất và nộp tô thuế.</p>
---	---

3. Sự ra đời của Thiên Chúa giáo

a. Mục tiêu: Mô tả được sự ra đời của Thiên Chúa giáo.

b. Nội dung: Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên.

c. Sản phẩm: Thiên Chúa giáo ra đời ở đâu? khi nào? vai trò của Thiên Chúa giáo đối với xã hội Tây Âu.

d. Tổ chức hoạt động

Hoạt động của thầy và trò	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập GV yêu cầu HS hoạt động cặp đôi và trả lời các câu hỏi sau: ? Thiên chúa giáo ra đời vào thời gian nào? ? Thiên chúa giáo ra đời ở đâu? ? Ai là người sáng lập ra thiên chúa giáo ? Thiên chúa giáo ra đời có tác dụng gì?</p>	<p>3. Sự ra đời của Thiên chúa giáo - Thiên Chúa giáo ra đời vào đầu Công nguyên ở vùng Giê-ru-da-lem - Ban đầu đây là tôn giáo của những người nghèo khổ, bị áp bức sau này trở thành công cụ cai trị về mặt tinh thần của giai cấp thống trị.</p>

<p>Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập. ? Thiên chúa giáo ra đời vào thời gian nào? - Thiên chúa giáo ra đời vào đầu công nguyên ? Thiên chúa giáo ra đời ở đâu? Thiên chúa giáo ra đời ở vùng Giê-ru-xa-lem (thuộc Pa-le-xtin ngày nay). ? Ai là người sáng lập ra thiên chúa giáo? - Chúa Giê-su là người sáng lập ra Thiên Chúa giáo ? Thiên chúa giáo ra đời có tác dụng gì? - Là tôn giáo của những người nghèo khổ và bị áp bức - Về sau trở thành công cụ cai trị về mặt tinh thần của giai cấp thống trị.</p> <p>Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động Đại diện HS báo cáo kết quả thảo luận</p> <p>Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập gv phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh. GV cho HS xem các đoạn video về Thập tự chinh, tòa thánh Vantican để bổ trợ kiến thức cho HS GV bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh</p>	<p>- Đến thế kỉ IV, Thiên Chúa giáo được công nhận là quốc giáo của đế quốc La Mã.</p>
--	--

4. Sự xuất hiện và vai trò của thành thị trung đại.

a. Mục tiêu: Biết được hoàn cảnh xuất hiện thành thị trung đại và các giai tầng trong thành thị. Hiểu được vai trò của thành thị trung đại đối với xã hội phong kiến Tây Âu.

b. Nội dung: Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên.

c. Sản phẩm: Nguyên nhân và vai trò của thành thị trung đại đối với xã hội phong kiến Tây Âu.

d. Tổ chức hoạt động

Hoạt động của thầy và trò	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập GV yêu cầu HS đọc SGK và trả lời các câu hỏi sau: ? Em hãy nêu vai trò ra đời của thành thị trung đại? ? Em hãy nêu vai trò ra đời của thành thị trung đại?</p> <p>Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập</p>	<p>4. Sự xuất hiện và vai trò của thành thị trung đại. - <i>Sự xuất hiện:</i> Cuối thế kỉ XI, sản xuất phát triển thợ thủ công đem hàng hoá ra những nơi đông người để trao đổi → hình thành các thị trấn → thành thị (thành phố). - <i>Vai trò:</i></p>

<p>? Em hãy nêu vai trò ra đời của thành thị trung đại?</p> <p>- Cuối thế kỉ XI, sản xuất phát triển, hàng hóa thừa được đem đi trao đổi, buôn bán ở những nơi đông người và lập xưởng sản xuất → thị trấn ra đời → thành thị trung đại xuất hiện.</p> <p>- Cư dân sống trong thành thị chủ yếu là thương nhân và thợ thủ công.</p> <p>? Em hãy nêu vai trò ra đời của thành thị trung đại?</p> <p>- Phá vỡ kinh tế tự nhiên của các lãnh địa. Tạo điều kiện cho sự hình thành và phát triển của kinh tế hàng hoá</p> <p>- Góp phần xóa bỏ CĐPK phân quyền, xây dựng CĐPK tập quyền</p> <p>- Tạo cơ sở để xây dựng nền văn hoá mới. Mang lại không khí tự do, cởi mở</p> <p>- Đưa đến sự xuất hiện của tầng lớp thị dân.</p> <p>Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động</p> <p>- HS lần lượt trả lời các câu hỏi</p> <p>Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập</p> <p>HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.</p> <p>GV bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Phá vỡ kinh tế tự nhiên của lãnh địa. • Tạo điều kiện hình thành và phát triển kinh tế hàng hóa • Góp phần xóa bỏ chế độ phong kiến phân quyền, xây dựng chế độ phong kiến tập quyền. • Đưa đến sự xuất hiện tầng lớp mới (thị dân). • Mở mang tri thức, xây dựng nền văn hóa mới tự do cởi mở.
--	---

C. Hoạt động luyện tập

a. Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội ở hoạt động hình thành kiến thức về quá trình hình thành xã hội phong kiến ở Tây Âu; thức về sự ra đời của Thiên Chúa giáo và sự xuất hiện của thành thị trung đại

b. Nội dung: GV mời HS tham gia trò chơi “Tây du kí”.

c. Sản phẩm: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện:

+ GV phổ biến luật chơi cho HS: Trong khu rừng có rất nhiều yêu quái xuất hiện để cản đường thầy trò Đường tăng đi lấy kinh. Em hãy giúp thầy trò Đường tăng bằng cách vượt qua những câu hỏi của yêu quái.

Câu 1: Năm 476, đế quốc La Mã bị diệt vong đã đánh dấu

A. chế độ phong kiến bắt đầu ở Tây Âu

B. chế độ phong kiến chấm dứt

C. chế độ dân chủ cổ đại chấm dứt.

D. thời kỳ đấu tranh của nô lệ trong chế độ chiếm hữu nô lệ bắt đầu ở Tây Âu.

Câu 2: Đơn vị chính trị và kinh tế cơ bản trong thời kỳ phong kiến ở Tây Âu cho đến

thế kỷ IX là

- A. Trang trại. B. Phường hội **C. Lãnh địa** D. Thành thị

Câu 3: Giai cấp giữ vai trò sản xuất chính trong lãnh địa phong kiến ở Tây Âu là:

- A. Quý tộc **B. Nông nô** C. Nô lệ D. Hiệp sĩ

Câu 4: Quá trình xác lập quan hệ sản xuất phong kiến diễn ra mạnh mẽ nhất ở vương quốc nào ở Tây Âu?

- A. Tây Gôt B. Đông Gôt C. Ăng-lô Xắc-xông **D. Phơ-răng**

Câu 5. Đặc điểm nổi bật về kinh tế của lãnh địa phong kiến Tây Âu là:

- A. Mỗi lãnh địa có luật pháp, chế độ thuế, khóa tiền tệ riêng
B. Mỗi lãnh địa là một cơ sở kinh tế đóng kín, tự cung tự cấp
 C. Thường xuyên có sự trao đổi hàng hóa với bên ngoài lãnh địa
 D. Mỗi lãnh địa đều có sự phân công lao động nông nghiệp và thủ công nghiệp

Câu 6. Vì sao xuất hiện thành thị trung đại?

- A. Vì hàng thủ công sản xuất ngày càng nhiều**
 B. Vì nông dân bỏ làng đi kiếm sống
 C. Vì quý tộc chiếm được những vùng đất rộng lớn
 D. Vì số lượng lãnh chúa ngày càng tăng

Câu 7. Ai là người sáng lập ra Thiên Chúa giáo?

- A. Phật Thích Ca **B. Chúa Giê-su** C. Khổng Tử D. Mạnh Tử

Câu 8. Thiên Chúa giáo ra đời vào ở vùng Giê-ru-da-lem nay thuộc quốc gia nào?

- A. Anh B. Pháp **C. Pa-le-xtin** D. Mỹ

Câu 9. Thiên Chúa giáo ra đời vào khoảng thời gian nào?

- A. Thế kỉ II B. Cuối công nguyên C. Thế kỉ X **D. Đầu công nguyên**

Sản phẩm dự kiến

Câu hỏi	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Đáp án	A	C	B	D	B	A	B	C	D

D. Hoạt động vận dụng

a. Mục tiêu: Giúp học sinh nắm lại các kiến thức vừa tìm hiểu để vận dụng

b. Nội dung: Các câu hỏi sau khi hình thành kiến thức mới.

? Em hãy đóng vai lãnh chúa hoặc nông nô miêu tả về cuộc sống của mình ở Lãnh địa.

? sưu tầm và cho biết một số dấu ấn tiêu biểu của thành thị trung đại còn được gìn giữ và phát triển đến ngày nay.

c. Sản phẩm: Sản phẩm của học sinh.

d. Tổ chức thực hiện

GV giao nhiệm vụ cho HS về nhà thực hiện.

❖ Học sinh làm bài tập đầy đủ, học bài tốt. Xem trước phần tiếp theo của bài!